

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

28. februar 2019

I brev af 26. februar 2019 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 123

Vil ministeren sende udvalget sit talepapir fra det åbne samråd om økonomistudier, jf. UFU alm. del – samrådsspm. G, H og I.

Svar

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
19/002449-02

DET TALTE ORD GÆLDER

[Besvarelse spørgsmål G]

Tak for indkaldelsen til at diskutere det her spændende emne. Jeg vil starte med at besvare spørgsmål G.

Og sådan helt overordnet, så glæder jeg mig meget til den her diskussion. Men før vi starter, vil jeg også godt lige lave to helt overordnede kommentarer. For det første synes jeg, at det fedt, at det er nogle studerende, der på den her måde involverer sig i studiet. Også på tværs af flere studier hvis man kigger på deres profiler, dem fra Rethinking Economics. De tager aktivt stilling til nogle teoriretninger - og forsøger at skubbe til tingene. Det synes jeg er super fedt. Og jeg synes, at det er rigtig fint, hvis det så giver anledning til en diskussion ude på universiteterne.

For det andet så vil jeg sige, at jeg går ud fra, at vi alle sammen er enige om, at det er op til de faglige miljøer på universiteterne at styre, hvilke teoriretninger, der fylder på studierne. Det er ikke noget, vi skal blande os i politisk.

For mig at se er diskussionen om, hvilke teoriretninger der skal undervises i, en helt naturlig del af et universitetsstudium. Der vil altid være forskellige strømninger i akademiske debatter. Den diskussion er både sund og naturlig. Og nogen vil måske mene, at der undervises for meget i en strømning frem for en anden.

Det er positivt, at studerende engagerer sig i, hvordan uddannelsen bygges op. Og det er positivt, at institutterne bliver udfordret på, hvordan uddannelsen bygges op. Og selvfølgelig også, hvordan forskellige teoretiske retninger vægtes på studierne. Det skal institutionerne kunne forsvare.

[Forskningsfeltet og opbygning af studiet]

Der bliver spurgt ind til, om danske økonomistudier er for ensidige. Der er to spor i den sag. Det ene er, om forskningsfeltet bag økonomistudiet er for ensidigt. Udviklingen i forskningsfeltet foregår på den internationale scene. Og den udvikling skal vi lade forskere om at drive. Forskere vurderer andre forskeres arbejde ud fra kriterier for, hvad der er god forskning.

Det andet spor er så, hvordan man vælger at bygge økonomistudiet op for de studerende. Studerende skal have en forskningsbaseret uddannelse, der bygger på den viden, der er anerkendt inden for den økonomiske verden.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

I samrådsspørgsmålet bliver der spurgt ind til min holdning til, om der bliver undervist for meget i modeller og matematik på økonomistudiet. Til det vil jeg sige, at der sidder rigtig dygtige forskere og undervisere ude på de økonomiske institutter rundt omkring i landet. De lægger mange tanker i, hvordan dygtige økonomer bliver uddannet. Og der bliver lavet nogle vurderinger af, fx hvor meget undervisning i matematik det kræver at blive en dygtig økonom. Det arbejde foregår bl.a. i studienævnet, som består af forskere og studerende fra uddannelsen. Studienævnene har til opgave at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelserne, og skal bl.a. komme med forslag til studieordningerne.

[Den konkrete kritik]

Når det er sagt, så vil jeg dog nævne, at ud fra hvad jeg hører fra folk med tilknytning til økonomistudiet, så er det korrekt, at særligt den første del af økonomistudiet er relativt teoritungt med fokus på "mainstream" økonomi.

David Dreyer peger på, at hensynet er, at der er nogle grundbegreber, man skal have på plads først på studiet, og at man så senere kan lære om, hvad der sker på forskningsfronten. Men jeg hæfter mig også ved, at David Dreyer Lassen fremhæver, at der også kan vælges valgfag med alternative tilgange.

Derudover skal det også siges, at man jo kan læse økonomi flere forskellige steder i landet. Der er andre muligheder end Københavns Universitet.

[Besvarelse spørgsmål H]

Nu går jeg over til at besvare spørgsmål H. Der spørges ind til, om fordelingen af basismidler skævvrider incitamentet til at udforske nye perspektiver på økonomiske problemstillinger.

Jeg vil gerne starte med at rette en misforståelse. I spørgsmålet står der, at 25 pct. af universitetets basismidler fordeles ud fra den bibliometriske forskningsindikator – eller BFI, som det kan forkortes.

Når der gives midler ud fra BFI, så betyder det kort sagt, at universiteterne belønnes økonomisk for blandt andet at få publiceret i bestemte tidsskrifter. Men incitamentet er en væsentlig anden størrelsesorden, end det, der lægges til grund for spørgsmålet.

Fordelingen af basismidler er bygget sådan op, at det kun er en del af basismidlerne, der gives som performancebaserede basismidler. De performancebaserede basismidler gives ud fra forskellige parametre, hvor kun ét af parametrene er BFI. Det er derfor kun 25 pct. af de performancebaserede basismidler, der gives ud fra BFI. Og det er derfor ikke 25 pct. af de samlede basismidler. Derimod er det i størrelsesordenen 5 til 6 pct. af de samlede basismidler, der gives ud fra BFI i årene 2015 til 2019.

Så størrelsesordenen er mindre, end det fremgår i spørgsmålet.

Når det så er sagt, så er vi – som ordførerne ved – ved se på, hvordan vi fordeler basisforskningsmidlerne. Vi vil gerne indføre en ny model for fordelingen af basisforskningsmidler, der mere tydeligt understøtter kvalitet i forskningen.

Derfor har regeringen i foråret 2018 nedsat et ekspertudvalg, der har arbejdet med at komme med forslag til modeller for, hvordan det kan gøres. Ekspertgruppen vil meget snart komme deres forslag. Det ser jeg selvfølgelig meget frem til. For det er et super vigtigt emne.

[Besvarelse spørgsmål I]

Jeg vil nu gå over til besvarelse af spørgsmål I. Spørgeren ønsker svar på, hvad jeg vil gøre for "at sikre et åbent og frit forskningsmiljø på økonomistudierne, så vi bedst muligt understøtter forskellige perspektiver på de økonomiske problemstillinger som eksempelvis klimakrisen og den økonomiske krise?"

Det står helt klart i universitetsloven, at der er forskningsfrihed på universiteterne. Det skal ledelsen på universiteterne værne om. Det er en vigtig ledelsesopgave.

Vi politikere skal ikke blande os i retningen for den frie forskning på universiteterne. Det skal være forskningsmæssige kriterier, der styrer, hvilke retninger der er dominerende.

Og til den interesserede spørger kan jeg så lige nævne nogle eksempler på, hvad nobelprisen i økonomi er gået til. De seneste år er den blevet givet for ret forskelligartede emner. I 2018 gik den til to forskere, der har forsket i langsigtet bæredygtig økonomisk vækst og markedsøkonomiens påvirkning på naturen.

I 2017 gik den til Richard Thaler, der viser, at psykologiske og sociale aspekter påvirker individers beslutninger. Han er blandt andet kendt for begrebet nudging.

I 2016 gik prisen til en forsker, der arbejder med kontraktteori.

Og sådan kunne man blive ved. Nu skal det her ikke blive en længere gennemgang af nobelpriser. Selvom det kunne være ret interessant. Men det er nogle

eksempler på, at det, der betragtes som noget af det ypperste inden for økonomisk forskning, det spænder meget bredt.

Jeg har også talt med to forskere i økonomi om det her. Og da jeg talte med dem, var det også mit klare indtryk, at der sker meget inden for forskningen i økonomi og at det er et felt i udvikling. Og ikke mindst at der har været meget selvansagelse efter finanskrisen.

Så vil jeg slutte af med at sige, at det kan jo være, at nogle af dem fra Rethinking Economics skulle gå forskervejen. Ad den vej kan de jo virkelig undersøge, hvilke teoriretninger der kan forklare – og måske endda forudsige - alle de spændende ting, der sker i samfundet. Og hvem ved - måske ender de med en nobelpris en dag.

Derudover vil jeg henvise til første del af den her tale, hvor jeg svarede på spørgsmål G.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Så håber jeg, at spørgeren har fået svar på sine spørgsmål. Tak for ordet. Jeg ser frem til debatten.

Med venlig hilsen

Tommy Ahlers